

2019-03-18

Regionkontoret

Minnesanteckningar – Dialogmöte mellan lokala nämnders presidier och regionstyrelsens utskott

Tid: Måndagen den 18 mars 2019, kl 13:00 – 15:00

Plats: Borgsalen, Regionens hus, Södra vägen 9, Halmstad

Närvarande politiker

Regionstyrelsens utskott

Mikaela Waltersson	Ordförande Regionstyrelsen Ordförande Arbetsutskottet Ordförande Hälso- och sjukvårdsutskottet
Per Stané Persson	2:e vice ordförande Tillväxtutskottet Ledamot Arbetsutskottet Ledamot Hälso- och sjukvårdsutskottet
Ann Molander ersätter Tommy Rydfeldt	Ordförande DN ADH, Driftnämnden Ambulans diagnostik och hälsa
Benny Strandberg	Ledamot Arbetsutskottet
Jonas Strand	Ledamot Hälso- och sjukvårdsutskottet
Therese Stoltz	Ledamot Tillväxtutskottet

Lokala nämnder

Falkenbergsnämnden: GunMarie Stenström, ordf, Irene Gustavsson, vice ordf

Halmstadsnämnden: Eva Karin Möllefors, ordf, Marita Johansson, vice ordf

Hyltenämnden: Camilla Gustavsson, vice ordf

Kungsbackanämnden: Christian Johansson, ordf, Mikael Delin, vice ordf

Laholmsnämnden: Jonas Hellsten, ordf, Lars Fritzon, vice ordf

Varbergsnämnden: Göran Gunnarsson, vice ordf

Närvarande tjänstemän: Jörgen Preuss (del av mötet), Ola Johansson, Boel Abelson Crossley, Camilla Karlsson, Janet Harrysson, Eva Jadeling, Ingela Richardson och Maria Hvidberg Müller

Agenda:

1. Inledning och presentation
2. Roller och uppdrag. Gemensamt resonemang om förväntningar inför nya mandatperioden
3. Kunskapsunderlag inför budget 2020 – presentation av lokala nämnders kunskapsunderlag, RS181297

Mikaela Waltersson hälsade alla välkomna och öppnade mötet.

1. Inledning och presentation

Mötet inleddes med lära-känna-varandra-övning under ledning av Boel Abelson Crossley.

2. Roller och uppdrag

Gemensamt resonemang om förväntningar inför nya mandatperioden

Första mötet för lokala nämnders presidium och Regionstyrelsens utskott för den här mandatperioden. Gemensam övning i bikupor. Boel ramar in sammanhanget genom att visa upp Regional utvecklingsstrategi, Hälso- och sjukvårdsstrategin och hänvisar till devisen: Halland – bästa livsplatsen.

Diskussion:

För att ge en god start i livet och utjämna hälsoskillnader har Region Halland har en viktig roll genom...

- att sprida kunskapsunderlag
- att påverka olika riktning och arenor
- att använda resurser, finansiell kraft
- att främja mer partnerskap med våra invånare
- att ta initiativ till att samarbeta

- att använda vår mångsidighet för bäst använda våra skattemedel
- att utveckla hälsa som en del i samhällsbyggnad
- att utveckla förmåga att sprida hälsofrämjande tidigt, för större effekt
- att invånarna utvecklas som medskapande
- att bidra till bättre livssituationer

Vi i utskott, lokal nämnd mm har en viktig roll i att...

Regionstyrelsen:

- Initiera, samordna, utvärdera
- Prioritera resurser
- Kunskapen in i budgetarbetet
- Samla ihop, långsiktighet
- Lägga rätt uppdrag, strategiskt styra genom andra
- Sammanhållen samsyn
- Gå från ord till handling, bli mer konkreta, skapa förflyttning

Lokala nämnder:

- Kunskapsutbilda
- Föra dialog med invånarna, även sprida budskap och kunskap, se till att det förs tillbaka
- Lokala nämnderna på kommunernas sidor, förslag
- Tolk och bärare av det lokala perspektivet
- fokus på äldre tappas bort
- 5 uppdrag som kan göras olika men likadant, förslag på aktivitet.
- Tidiga insatser ger bättre förutsättningar

Sammanfattning:

Kunskap

Styrning

Samverkan

Invånaren som medskapare

Helhet

För att klara av detta förväntar jag mig av mina kollegor att...

- Fokusera på lösningar
- Ständigt pågående diskussion
- Formulera beslut och verksamheter
- Delat demokratiuppdrag, jobba med kommunikation
- Högt i tak, våga prata om elefanten i rummet
- Hjälpa varandra att vara regionpolitiker
- Våga bära svåra frågor, våga vara skarpa
- Påminna oss om våra goda förutsättningar
- Signalera om något är på gång, informellt

- Öppenhet i kommunikationen, håller kontakten
- Hjälpas åt att bära de tuffa besluten, hålla en enad front
- Prata med, inte om
- Långsiktiga perspektiv
- Öppenhet, lyssnande, värdsamt ta emot, effektuera och visa resultat

Önskemål att anteckningar och dokument från dialogmötena finns att nå i Meetings. Maria HM löser det med sekreterarna.

3. Kunskapsunderlag inför budget 2020

– presentation av lokala nämnders kunskapsunderlag

Eva Jadeling, nämndtjänsteman, presenterade ett bildspel som beskrev kunskapsunderlaget gällande barn och ungas psykiska ohälsa. Bilaga 1.

Camilla Karlsson, nämndtjänsteman, beskrev arbetet som pågår i samarbete med flera aktörer och kompetenser i Halland gällande analysarbete för fortsatt fördjupat arbete, byggt på underlag som finns kring ungas psykiska ohälsa.

Mikaela avslutar med att tacka dem som har arbetat med att engagera oss alla samt för intressanta och givande diskussioner.

Vid anteckningarna

Maria Hvidberg Müller

Bilagor:
Kunskapsunderlag presentation 2019-03-18

BÄSTA LIVSPLATSEN

Region Halland

**Sambandet mellan mångbesökare och psykosociala faktorer
under barn- och ungdomsåren**

-ett kunskapsunderlag från de lokala nämnderna

Inför Mål och budget 2020

Dialogmöte med Regionstyrelsens utskott 2019-03-18

Lokala nämnders Kunskapsunderlag 2017

Under 2017 genomfördes ett arbete där lokala nämnder **genom dialog inhämtade olika perspektiv** på unga och unga vuxnas livsvillkor och psykiska hälsa.

Dialogprocess med 287 unga och unga vuxna samt 63 verksamheter

Lokala nämnders Kunskapsunderlag 2017

Resultat – vad påverkar den psykiska ohälsan

Normer och värderingar

Föräldrar och andra närvarande vuxna

Skolan, vården och andra myndigheter

Trygghet och tillit

Mötesplatser och en känsla av sammanhang

Sociala medier

Rutiner och vanor

Resultat

- behoven ser olika ut!

Identifierade utsatta grupper:

- Unga utanför arbetsmarknaden
- Unga med funktionsnedsättning
- Unga nyanlända
- Unga HBTQ personer

Slutsats

En viktig förutsättning för ledning och styrning av all verksamhet är:

- alla människor fungerar **olika** →
- det är viktigt att arbeta för att skapa en ökad **förståelse för våra olika behov**
- det är nödvändigt att utgå från ett **helhetsperspektiv**
- ta ett **gemensamt ansvar** för frågan om ungas psykiska hälsa
- etablera en **strategisk samverkan**

Ett 20-tal åtgärdsförslag

- Kunskap
- Bemötande
- Behovsstyrning och stöd
- Samverkan
- Normer och värderingar
- Arbete och sysselsättning

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020

I 2018 års kunskapsunderlag tittade vi närmare på **mångbesökaren** i hälso- och sjukvården och ***hur samhällets aktörer kan arbeta med att förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa.***

Litteraturstudie

Kunskapsunderlag inför mål och budget 2020

- Syfte och avgränsningar
- Vem är mångbesökaren?
- Mångbesökare en utsatt grupp
- Ojämligheten börjar tidigt
- Påverkansfaktorer
- Fördjupad analys
- Är vi redo för utveckling?
- Vad kan vi göra för att förebygga att unga blir mångbesökare?

- **Syfte**

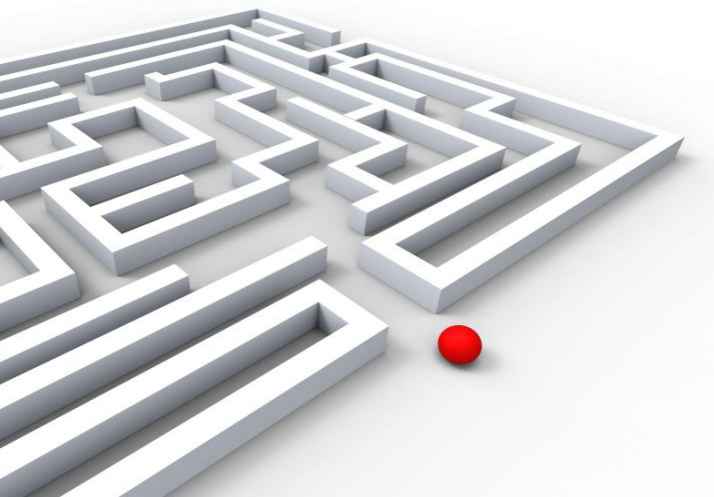
Belysa hur samhällets aktörer kan arbeta för att främja psykisk hälsa och förebygga psykisk ohälsa hos unga för att undvika att de, på grund av psykosocial problematik, blir mångbesökare inom hälso- och sjukvården senare i livet.

- **Avgränsning**

Detta kunskapsunderlag avser de personer som söker vård ofta och som **inte** har en svår/kronisk sjukdom.

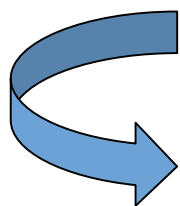
Vem är mångbesökaren?

- Fyra eller fler besök inom vården under en tolv månaders period
- Drabbas av precis samma sjukdomar som alla andra men i betydligt högre grad
- Högre andel besväras av psykisk ohälsa t.ex. ångest, depression och utmattning än andra
- Svag känsla av sammanhang, nedsatt förmåga att hantera stress
- Svårigheter under barndomen
- En socialt utsatt grupp
- Gruppen är inte konstant

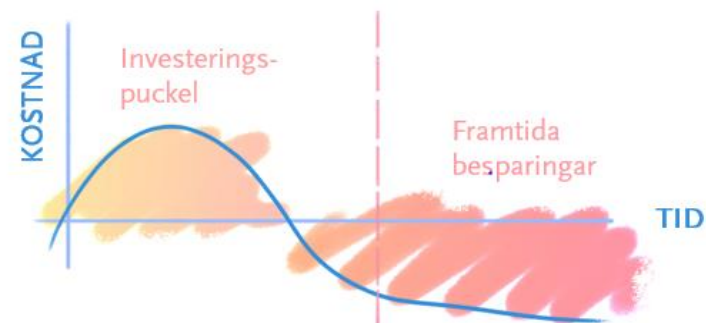
Ojämligheten börjar tidigt

- Särskilt angeläget är att förbättra **barns** hälsa eftersom det är en investering i barnens **välbefinnande** och deras **framtid** → **moralisk aspekt**
- Om vi redan tidigt kan förebygga och bekämpa ohälsa hos barn minskar behovet av insatser från samhället senare i livet → **samhällsekonomisk aspekt**

Tidiga insatser behövs

Vikten av att agera i tid

Påverkansfaktorer för ohälsa...

- Genetiskt arv
- Personlighet
- Sociala nätverk
- Miljö
- Sårbarhet

Exempel på riskfaktorer - vad minskar den psykiska hälsan?

- Befintlig fysisk och/eller psykisk ohälsa
- Problem att knyta an
- Föräldrars oförmåga att skydda barnet och ge det omvårdnad
- Missbruk, psykisk sjukdom, relationsproblem i hemmet
- Frånvaro av skyddande nätverk

Effekten av en riskfaktor kan bli mycket större om individen redan är utsatt för andra belastningar

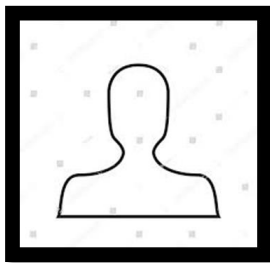
Exempel på skyddsfaktorer

- Förmåga att förstå och komma överens med andra
- Nyfikenhet, skolframgång, självförtroende
- Förmåga till impuls- och känslokontroll
- God relation mellan förälder och barn, god omvårdnad
- Familjesammanhållning, att barnet är omtyckt av vuxna
- Sund ekonomisk situation
- Möjlighet till fritidsintressen

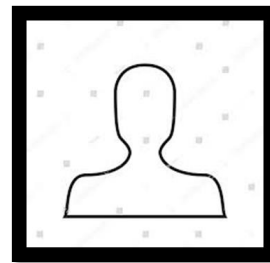
**Dessa faktorer är särskilt viktiga när risken är hög.
Skyddseffekten ökar oftast med antalet skyddsfaktorer,
men även en enskild faktor kan ha stark påverkan**

Behoven ser olika ut

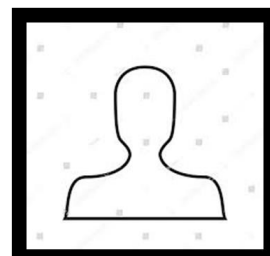
**Unga med
funktionsnedsättning**

**Unga utanför
arbetsmarknaden**

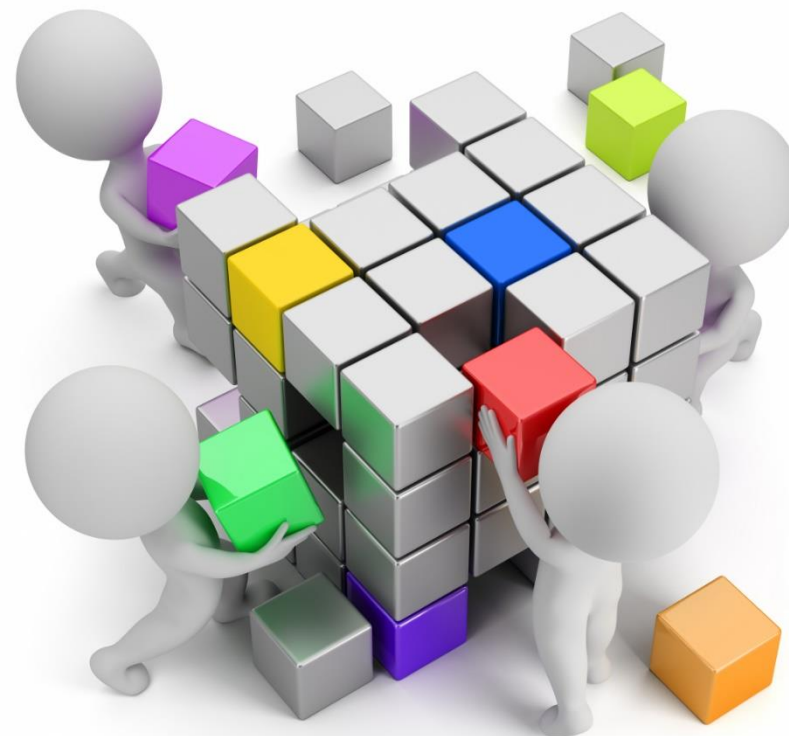
**Unga homosexuella-, bi-, trans-, och
queerpersoner (HBTQ)**

Unga nyanlända

Är vi redo för utveckling?

- Samhället kan bidra till att stärka skyddsfaktorer och minimera riskfaktorer
- Långsiktigt och tvärsektoriellt arbete behövs
- Det är kommuner och regioner som har nyckeln

Vad kan vi göra?

Vi kan förebygga att unga blir mångbesökare genom

- Kunskap
- Bra bemötande
- Behovsstyrning och stöd
- Strategisk samverkan och samhandling
- Att arbeta med våra normer och värderingar

Hur får vi större genomslagskraft tillsammans?

För att få en större genomslagskraft bedöms några av åtgärdsförslagen ha större påverkan och möjlighet att bidra till förändring.

Därför lyfts följande särskilt fram:

- Kunskap om vikten av **helhetsperspektivet** kring individen, hur livets olika delar påverkar individens situation
- Utveckla den **politiska styrningen och beställningen** i frågor som rör psykisk hälsa
- Utveckla *mål, delmål, indikatorer och uppföljning* gällande **bemötande**
- **Förbättra samverkan** på regional och lokal nivå genom att följa upp befintliga former samt utveckla *mål, delmål, indikatorer och uppföljning*

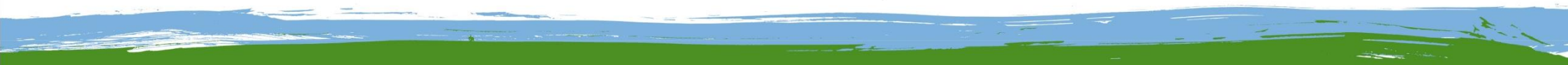
Fördjupad analys

- Ser vi en faktisk ökning av psykisk ohälsa?
- Vad är det som karakteriserar de som söker vård mycket och som inte har några kroniska eller svåra fysiska sjukdomar?
- Unga 20-29 år som gjort fyra eller fler besök i närsjukvården under 2017

Men även....

- Titta tillbaks 5 - 7 år i tiden efter sökmönster
- Kan vi se tidiga signaler?
- Ekonomiska konsekvenser i Region Hallands hälso- och sjukvårdssystem

Vad har vi sett hittills?

Vi ser en faktisk ökning av psykisk ohälsa

Den psykiska ohälsan fortsätter att öka:

- Det är framför allt depressioner och olika ångestsyndrom som bidrar till ökad psykisk ohälsa bland barn och unga
- Psykisk ohälsa kommer troligen att fortsätta att öka bland barn och unga vuxna

I RH analyser så kan vi spegla de siffror som Socialstyrelsen ser på nationell nivå

Utvecklingen av psykisk ohälsa bland barn och unga vuxna

Till och med 2014

 Socialstyrelsen

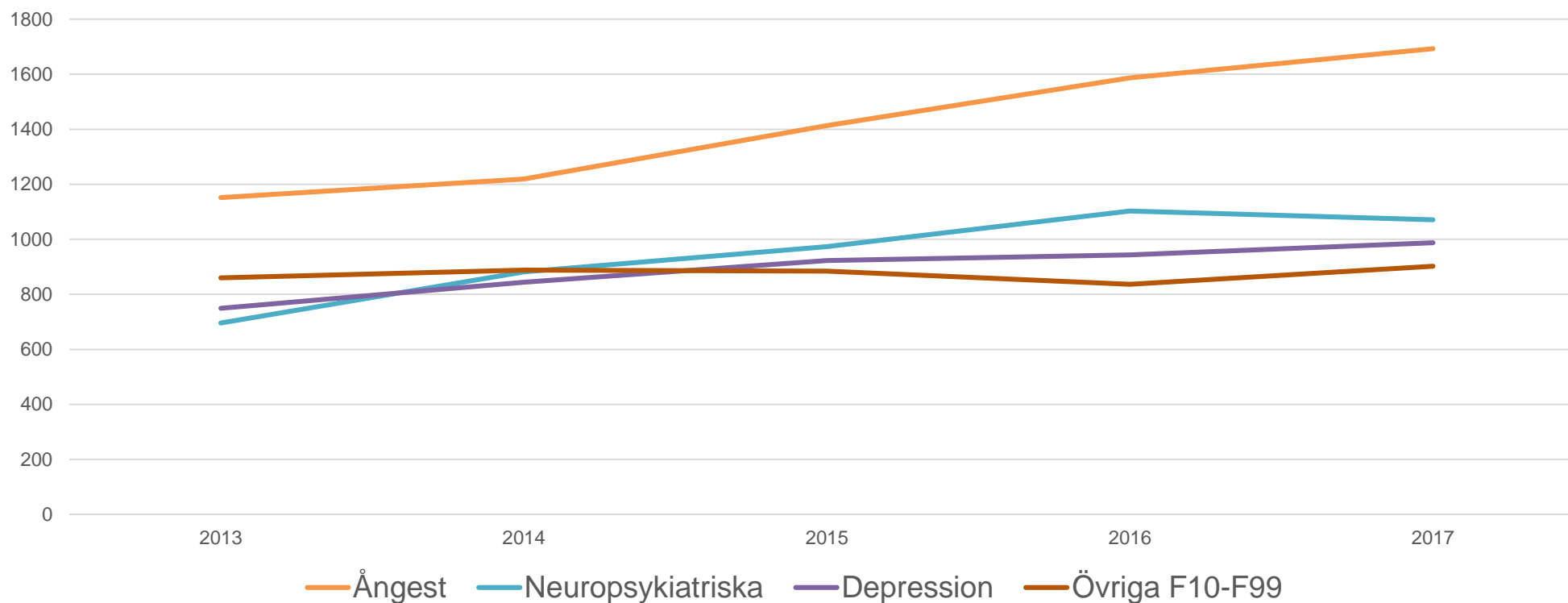
Patienter med F-diagnos 20-29år

(alla psykiatriska diagnoser inkl. missbruk)

År	Antal patienter	Ökning över tid
2013	2961	
2014	3293	11%
2015	3577	21%
2016	3842	30%
2017	4000	35%

Utveckling RH psykisk ohälsa unga (20-29)

Utveckling F-diagnos

Ser vi någon
koppling till
antalet besök i
närsjukvården?

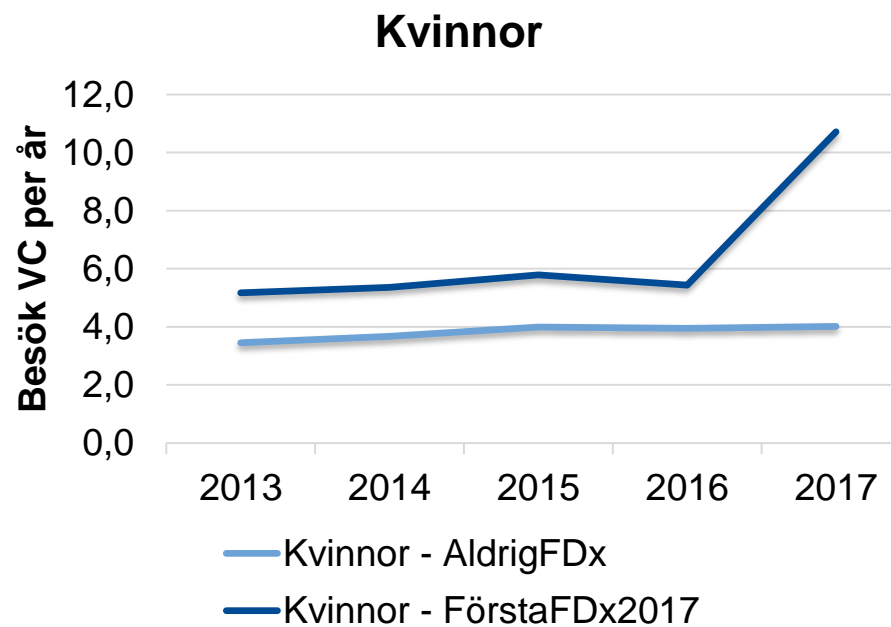
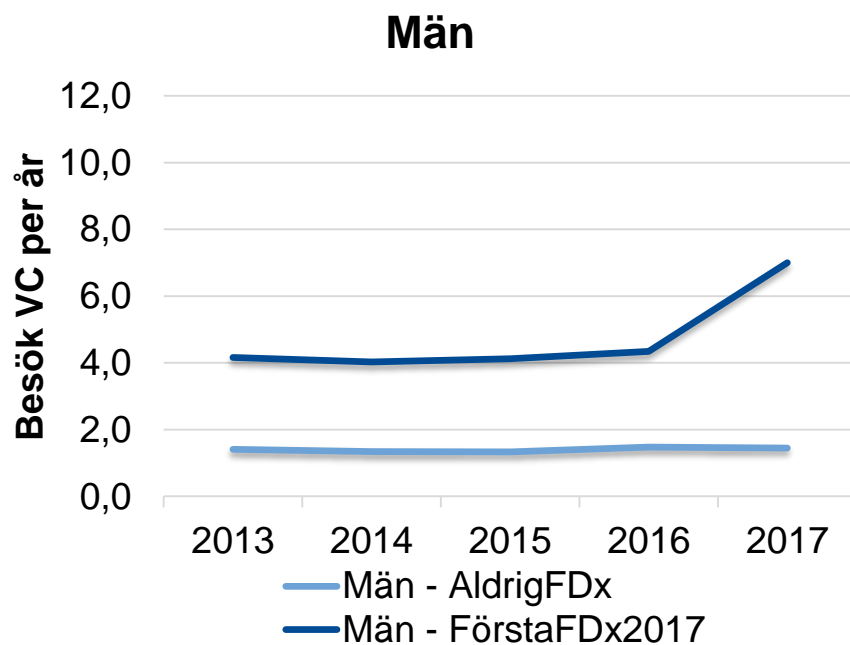
- Tittat på åldersgruppen 20–29 år
- Patienter som har 4 eller fler besök under 2017
- Vad karakteriserar de som har fler än 4 besök i närsjukvården under 2017?

Patienter med psykiatrisk diagnos har fler besök i närsjukvården

År	Snittbesök med F-diagnos	Snittbesök utan F-diagnos
2013	7,8	2,8
2014	8,0	2,8
2015	8,2	2,8
2016	8,0	2,7
2017	8,1	2,6

Tidig upptäckt?

I vår analys ser vi indikationer på ökat antal besök och andra förändringar i vårdkonsumtion **långt** innan diagnos ställs

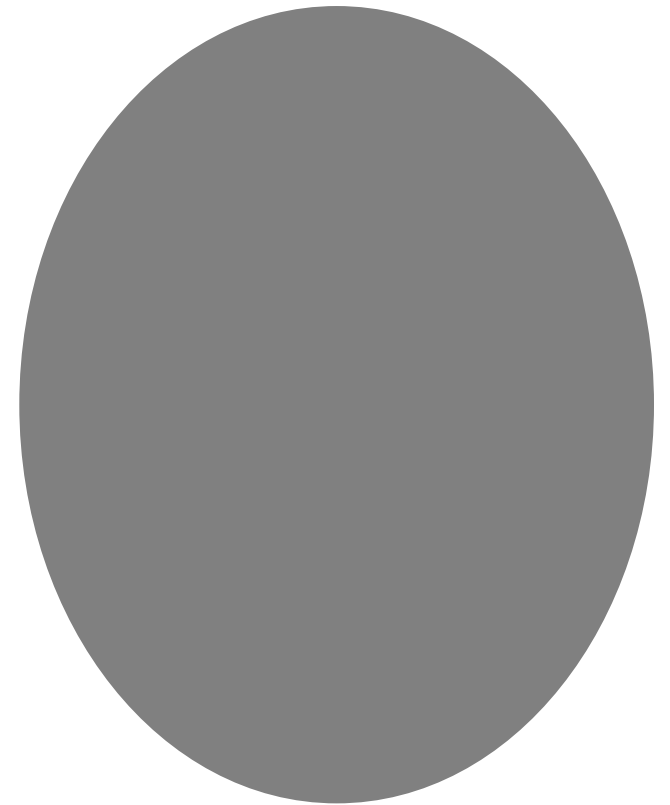

Sammanfattningsvis

- Psykisk ohälsa ökar, ångest och depression tydlig ökning
 - Mångbesökaren har i större omfattning psykiatriska diagnoser
 - Patienter som senare får en psykiatrisk diagnos har fler besök 4 år innan diagnosen sätts. Ju fler besök desto större sannolikhet för diagnos.
- Mer analys/forskning krävs för att tränga djupare

Inspel till mål och budet 2021

- Med fokus på både arbetssätt och
frågeställning

Nya arbetssätt och nya samarbeten

Två grupper som arbetar parallellt:

1. Arbetsgrupp på avdelningen som håller samman och arbetar med förankring
2. En *agil* analysgrupp som arbetar med den utforskande analysen

Metod:

Utforskande analys - utgångspunkt i modell för datadriven strategisk planering

Nästa steg

Fördjupad analys

Sökmönster innan diagnos
Journaltext analys?
Kostnad idag, hur förändring över
tid kostnad

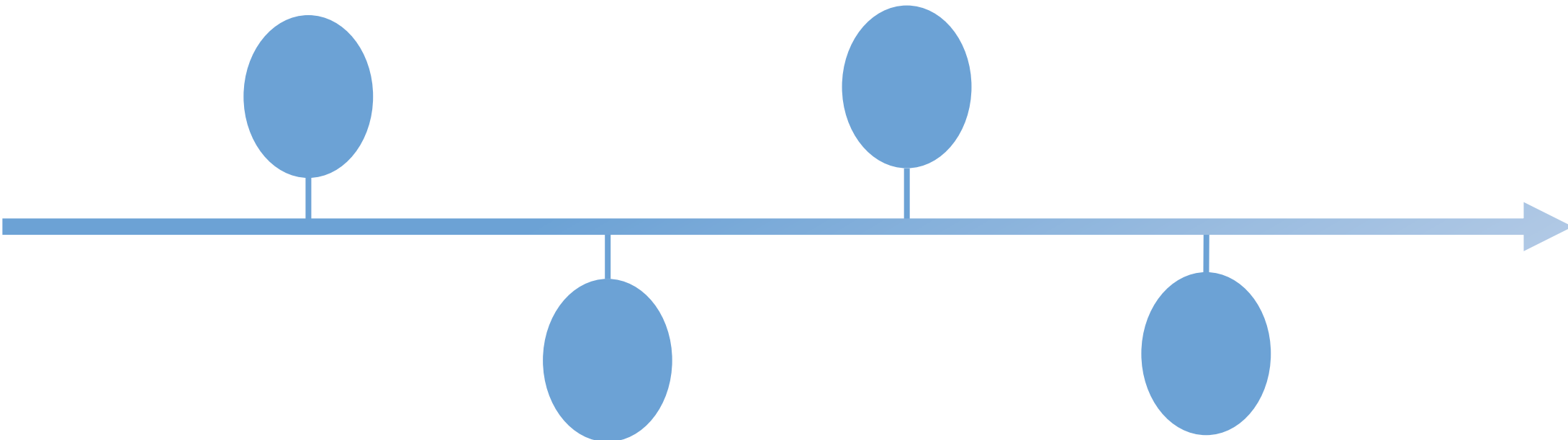
Beräkna kostnader

För eventuell intervention

Interventioner

Ta fram olika förslag på
interventioner

Besluta Pilot

Kan vi hitta mönster och tidiga signaler?

- Tidiga analyser visar på möjlighet att med avancerad analys tidigt kunna indikera risk
- De med psykisk ohälsa visar långt innan diagnos ett annat mönster än de utan psykisk ohälsa (konsumtion av vård)

